

ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

[Prof. Vicharn Panich](#)

วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ผมไปร่วมประชุมคณะกรรมการ steering committee โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการเรียนรู้ ที่ ทีดีอาร์ไอ ซึ่งคราวนี้คุยกันเรื่องนโยบายการพัฒนา [เด็กปฐมวัย](#) ในประเทศไทย

ทำให้ผมได้มุมมองต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยถึง ๕ ด้าน

- เป็นช่วงที่สมองกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว รับสนองการกระตุ้นได้มาก
- เป็นการวางรากฐานของชีวิต
- เป็นช่วงชีวิตที่อัตราคุณค่าของการลงทุนทางเศรษฐศาสตร์สูงสุด
- หากดำเนินการถูกต้อง จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- คุณภาพของการศึกษาปฐมวัยมีผลบวกต่อสังคมในสัดส่วนที่สูง

ที่น่าสนใจคือ ประเทศไทยในภาพรวม อัตราเข้าถึงบริการการศึกษาของเด็กปฐมวัยสูงมาก คือร้อยละ ๗๔ จากสถิติของ UNESCO (อัตราเฉลี่ยทั่วโลก ร้อยละ ๔๔) และไม่มี ความแตกต่างระหว่างเด็กจากครอบครัวฐานะดี กับเด็กจากครอบครัวยากจน (ข้อมูลจาก UNICEF โครงการ MICS และข้อมูลจาก PISA)

แต่ผมสนใจเรื่องคุณภาพมากกว่า เพราะการเข้าถึงบริการดีๆ อาจยังมีผลติดลบ

ผมมองว่าการดูแลคุณภาพของพัฒนาการเด็กปฐมวัย คืออนาคตของบ้านเมือง และควรโฟกัสที่ลูกของพ่อแม่ยากจน ที่มีรายงานผลการวิจัยทางสมองว่า สมองเติบโตผิดปกติ ดัง [บันทึกนี้](#)

การอภิปรายของผู้เข้าร่วมประชุม ชี้ให้เห็นว่า การดูแลพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของประเทศไทยเดินผิดทางจริงๆ คือศูนย์เด็กปฐมวัยของ อปท. มักจะทำหน้าที่รับเลี้ยงเด็ก (เพราะพ่อแม่ไปทำงาน) หรือถ้าเป็นของเอกชนก็มักมุ่งสอนหนังสือ สนองความคาดหวังของพ่อแม่ ที่ต้องการให้สอนให้ลูกอ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นความคาดหวังที่ผิด การดูแลเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องคือให้ได้เล่น ได้เข้าสังคมกับเพื่อน ได้ฝึกภาษา และฝึกระเบียบวินัย ฝึก [EE](#) เพื่อวางรากฐานชีวิต

ดังนั้น สิ่งที่ควรเป็นนโยบายด้านการพัฒนาเด็กเล็กของไทยคือ (๑) พัฒนาคุณภาพของศูนย์เด็กเล็ก (๒) พัฒนาคุณภาพของครูปฐมวัย (๓) พัฒนาความเข้าใจของพ่อแม่ เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (๔) ช่วยเหลือด้านการเงินแก่พ่อแม่เด็กปฐมวัย และด้านลดความเครียดเรื้อรังในเด็กที่พ่อแม่ยากจน ที่มีผลให้ HPA Axis อ่อนแอ พัฒนา EF ยาก โดยพ่อแม่ต้องไปรับการฝึกอบรมวิธีเลี้ยงลูก จึงจะได้รับเงินช่วยเหลือ ที่เรียกว่า conditional cash transfer

ประเทศไทยเราโชคดี ที่ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยได้รับการยอมรับจากด้านการเมืองแล้ว

วิจารณ์ พานิช

๒๑ มี.ค. ๖๐

